

Postanowieni Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 15 czerwca 2015 r., sygn. akt. IV Kz 355/15

Teza: *Aby zwolnić radcę prawnego z tajemnicy zawodowej należy wykazać, że jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości oraz że niemożliwe jest ustalenie faktów na podstawie innych dowodów.*

Jak wskazuje Sąd Najwyższy tajemnica zawodowa radcy prawnego, obejmująca wszystko, o czym dowiedział się on w związku z udzielaniem porady prawnej i prowadzeniem sprawy, wyklucza możliwość złożenia przez niego zeznań w charakterze świadka w postępowaniu karnym, w którym stroną jest osoba reprezentowana przez niego uprzednio w innych postępowaniach, bez uprzedniego zwolnienia z powyższej tajemnicy przez sąd w trybie określonym w art. 180 § 2k.p.k., i to także wtedy, gdyby miał zeznawać na prośbę swojego klienta i w jego interesie, odnośnie okoliczności, które były przedmiotem jawnego procedowania przez sąd w sprawach innych niż karne, a tym bardziej gdyby dotyczyło to okoliczności związanych z pertraktacjami między stronami tamtych postępowań i wzajemnych ich stosunków, **gdyż tajemnica zawodowa radcy prawnego stanowi dobro samo w sobie, jako element prawidłowego i etycznego wykonywania tej profesji.** Tak rozumiana tajemnica zawodowa radcy prawnego dotyczy także innych postępowań, w których byłby on powołany na świadka, z tym że z uwzględnieniem wówczas zakazu płynącego z art. 3 ust. 5 ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65 z późn. zm.), jeżeli w danym postępowaniu nie jest przewidziana możliwość zwolnienia radcy prawnego od obowiązku zachowania tajemnicy (tak postanowienie Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z dnia 15 listopada 2012 r., sygn. SDI 32/12).

Co więcej, zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej może być orzeczone jedynie, gdy stwierdzi się zachodzące w koniunkcji przesłanki takiego orzeczenia, a to niezbędność zeznań dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a więc istotny charakter okoliczności, która ma być wykazana zeznaniami oraz niemożność ustalenia jej na podstawie innego dowodu. Stwierdzenie ich powinno być wykazane w uzasadnieniu postanowienia, które powinno zawierać wskazanie, jakie fakty je uzasadniają i jakie z nich wynikają wnioski istotne dla podjętej decyzji. Nie może to być decyzja dyskrecyjna, bo podlega ona kontroli stron i nadzorowi instancyjnemu sądu odwoławczego. (tak Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 30 marca 2009 r., sygn. II AKz 110/09, Krakowskie Zeszyty Sądowe 4/2009 poz. 36; podobnie w postanowieniu z dnia 13 grudnia 2011, sygn. II AKz 477/2011, Krakowskie Zeszyty Sądowe 2012/1 poz. 28).

Sądy wielokrotnie podkreślały, że zwolnienie z tajemnicy zawodowej musi nastąpić przy kumulatywnym spełnieniu dwóch przesłanek, to jest gdy przesłuchanie świadka, co do faktów

objętych tajemnicą ma nie tylko istotne znaczenie dla wyjaśnienia okoliczności sprawy, ale jest niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a także gdy okoliczności, których ma dotyczyć to przesłuchanie nie mogą zostać ustalone na podstawie innych dowodów. W tym zakresie należy starannie rozważyć okoliczności konkretnej sprawy i podejmować decyzje o zwolnieniu od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej tylko wtedy, gdy ujawnienie okoliczności objętych tą tajemnicą - i to właśnie przez zawód zaufania publicznego - jest rzeczywiście nieodzowne dla zapewnienia prawidłowego wyrokowania, bo brak jest w tym przedmiocie innych dowodów w sprawie (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 marca 2009 r., sygn. II AKz 151/2009, *Krakowskie Zeszyty Sądowe* 2009/7-8 poz. 84).